

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. J., advokátom so sídlom vo V., proti žalovanej **S., a.s.** so sídlom v L., IČO: X., zastúpenej JUDr. R., advokátom so sídlom v L., **o zaplatenie 6 845,98 €** (206 242 Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 8 C 29/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. marca 2009 sp. zn. 14 Co 30/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. marca 2009 sp. zn. 14 Co 30/2009 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v priebehu konania spresnenou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu do 3 dní sumu 206 242 Sk, ktorá predstavuje zložku jeho mzdy – hmotnú stimuláciu, ktorú mu žalovaná nezaplatila napriek tomu, že sa s ňou na tejto zložke mzdy dohodol. Na odôvodnenie žaloby uviedol, že v žalovanej spoločnosti zastával funkciu generálneho riaditeľa a odmeňovaný bol zmluvnou mzdou, ktorá pozostávala z mesačného platu, hmotnej stimulácie a odmien. O vyplatení celkovej výšky hmotnej stimulácie generálneho riaditeľa rozhodovalo predstavenstvo žalovanej spoločnosti na základe odporúčenia dozornej rady. Podmienky pre priznanie hmotnej stimulácie a pre určenie jej výšky boli podrobne upravené v zmluve z 1. januára 2005 o pracovných a mzdových podmienkach. V roku 2005 bola hmotná stimulácia vyplatená všetkým členom vrcholového manažmentu spoločnosti, okrem žalobcu. Žalovaná mu pritom neodôvodnila, prečo mu túto zložku mzdy nevyplatila. Z uvedených dôvodov sa zaplatenia hmotnej stimulácie domáhal v súdnom konaní.

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 15. decembra 2008 č.k. 8 C 29/2007-240 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do 3 dní sumu 206 242 Sk s 9 % úrokom z omeškania ročne od 1. januára 2007 do zaplatenia; rozhodol tiež o náhrade trov konania. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobou uplatnený zmluvný nárok žalobcu vyplýval z jeho pracovnoprávneho vzťahu, v ktorom práva a povinnosti nemôžu byť zmenené jednostranným rozhodnutím predstavenstva alebo odporučením dozornej rady spoločnosti nevyplatiť žalobcovi hmotnú stimuláciu. Pokiaľ žalovaná (jej predstavenstvo a dozorná rada) ostatným členom vrcholového manažmentu priznala a vyplatila hmotnú stimuláciu vo výške 60 % a len žalobcovi túto stimuláciu nevyplatila, ide o priamu diskrimináciu žalobcu, ktorá sa prieči § 13 ods. 1 Zákonníka práce a porušuje v ňom zakotvenú povinnosť zamestnávateľa zaobchádzať so zamestnancami v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania. V tejto súvislosti je bez právneho významu, že žalobca sa 31. januára 2006 po zistení závažných nedostatkov v hospodárení spoločnosti vzdal funkcie generálneho riaditeľa, čím uznal svoju zodpovednosť za majetkovú stratu žalovanej. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa opodstatnene podanej žalobe vyhovel. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 3. marca 2009 sp. zn. 14 Co 30/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal nahradiť žalovanej trovy prvostupňového a odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že vyplatenie hmotnej stimulácie navrhovateľovi počas výkonu funkcie generálneho riaditeľa bolo podmienené splnením dvoch podmienok, a to jednak dosiahnutím dohodnutých ukazovateľov, jednak rozhodnutím predstavenstva žalovanej spoločnosti. Predmetná zložka mzdy – hmotná stimulácia má povahu len fakultatívneho nároku a nárokovou zložkou mzdy by sa stala až na základe rozhodnutia zamestnávateľa o jej priznaní. Pokiaľ sa ale dozorná rada žalovanej spoločnosti na zasadnutí 15. mája 2006 uzniesla, že predstavenstvu žalovanej neodporúča, aby žalovaná vyplatila žalobcovi hmotnú stimuláciu a predstavenstvo žalovanej na základe toho žalobcovi hmotnú stimuláciu nepriznalo, nevznikol žalobcovi nárok na ňu. V takom prípade totiž nebola splnená jedna z dvoch vyššie uvedených podmienok, a to rozhodnutie predstavenstva žalovanej. Z týchto dôvodov sa odvolací súd nestotožnil s právnym posúdením veci, na ktorom založil rozsudok súd prvého stupňa. Odvolaním napadnuté rozhodnutie preto zmenil tak, že žalobu ako neopodstatnene podanú zamietol. Vzhľadom na zmenu prvostupňového rozsudku s poukazom

na § 224 ods. 2 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. priznal žalovanej náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, v ktorom uviedol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázal na to, že splnil všetky zmluvne dohodnuté podmienky pre priznanie hmotnej stimulácie za rok 2005 a nárok na túto zložku mzdy nemožno považovať len za fakultatívny. Dozorná rada žalovanej mu neodporučila priznať hmotnú stimuláciu bez toho, aby jej postup a závery mali podklad v nejakých relevantných kritériách. Nedostatky, ktoré mu boli vytýkané, sa netýkali obdobia, za ktoré požaduje hmotnú stimuláciu. Odvolací súd nezohľadnil, že žalobca splnil predpoklady pre vyplatenie hmotnej stimulácie a že žalovaná sa voči nemu správala diskriminačne – za rovnakých okolností jemu hmotnú stimuláciu nepriznala a ostatným členom vrcholového manažmentu ju vyplatila. Za nesprávne označil rozhodnutie odvolacieho súdu aj v časti týkajúcej sa náhrady trov konania. Zo všetkých uvedených dôvodov žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť (§ 243b ods. 2 O.s.p.) a žalovanej uložiť povinnosť zaplatiť mu hmotnú stimuláciu v požadovanej výške s príslušenstvom a nahradiť mu trovy konania.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. Tvrdenie o diskriminácii žalobcu je neopodstatnené. Výsledky vykonaného dokazovania potvrdili, že hmotná stimulácia napriek splneniu určených ukazovateľov nebola priznaná aj iným členom vrcholového manažmentu (rovnako v ich prípade bolo nepriznanie odôvodnené zistenými nedostatkami v práci). Nepriznanie tejto fakultatívnej zložky mzdy, ktoré bolo podložené konkrétnymi nedostatkami pri výkone pracovných povinností, nemôže byť v žiadnom prípade považované za diskrimináciu. Vykonané dokazovanie preukázalo, že žalobca počas výkonu svojich funkcií generálneho riaditeľa a predsedu predstavenstva žalovanej porušil interné predpisy spoločnosti a nehospodárne nakladal s majetkom žalovanej. Nedostatky, so zreteľom na ktoré mu nebola priznaná hmotná stimulácia za rok 2005, boli zistené na základe kontroly hospodárenia a zmluvných vzťahov spoločnosti, ktorú vykonali na to oprávnené osoby a orgány žalovanej spoločnosti. Žalobca bezdôvodne označuje takúto kontrolnú činnosť za „pomstu“. Z pohľadu žalovanej zanedbateľnou nie je ani skutočnosť, že žalobca sa 31. januára 2006 sám vzdal funkcie člena predstavenstva žalovanej. Dodala, že počas celého súdneho konania žalobca

nepopieral vecnú správnosť výsledkov vykonanej kontroly ani kontrolných zistení. Z týchto dôvodov žalovaná žiadala neopodstatnené dovolanie zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti zmeňujúcemu rozsudku (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že toto rozhodnutie treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

So zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k vade konania v zmysle § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z týchto väd nebola v dovolaní namietaná a ani v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Rovnako vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. sa dovolací súd zaoberal tiež otázkou, či sa v konaní na súdoch nižších stupňov nevyskytla procesná nesprávnosť, ktorá vykazuje znaky tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241

ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Ani vada tejto povahy nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Žalobca namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca tento dovolací dôvod vyvodzuje z nesprávnosti právnych záverov odvolacieho súdu, že žalobou uplatnený nárok má len fakultatívnu povahu a že konanie žalovanej bolo voči nemu diskriminačné.

V sporoch o zaplatenie mzdy (alebo jej časti) je rozhodujúce, či sú naplnené predpoklady pre vznik nároku na ňu vyplývajúce zo mzdového predpisu alebo kolektívnej zmluvy alebo pracovnej či inej zmluvy. Treba skúmať, či žalobou je uplatnená zložka mzdy, ktorú je zamestnávateľ povinný zamestnancovi poskytovať (ide vtedy o nárokovú zložku mzdy), alebo zložka mzdy, na ktorú vzniká nárok až na základe osobitného rozhodnutia zamestnávateľa o jej priznaní (v takom prípade ide o nenárokovú zložku mzdy).

Pre nenárokovú zložku mzdy je charakteristická fakultatívna povaha, ktorú táto zložka mzdy stráca až rozhodnutím zamestnávateľa o jej priznaní zamestnancovi. V uvedenom zmysle má také rozhodnutie zamestnávateľa konštitutívny účinok. Či zamestnávateľ uvedené rozhodnutie prijme alebo neprijme a aký bude mať jeho prípadné rozhodnutie obsah, záleží v prípade fakultatívnej zložky mzdy výlučne na úvahe zamestnávateľa.

V zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce so zamestnancom, ktorý je aj štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, dohodne podmienky podľa § 43 ods. 1 v pracovnej zmluve orgán alebo právnická osoba, ktorá ho ako štatutárny orgán ustanovila.

Zo spisu vyplýva, že účastníci konania uzavreli 9. mája 2002 zmluvu o výkone funkcie generálneho riaditeľa. V zmysle § 4 tejto zmluvy pozostáva zmluvná mzda generálneho riaditeľa z a/ mesačného platu, b/ hmotnej stimulácie, c/ odmeny. Podľa § 6 uvedenej zmluvy sa podmienky, výška, spôsob kontroly plnenia a hodnotenia hmotnej stimulácie generálneho riaditeľa dohodnú v (osobitnej) zmluve.

Vecný a osobný rozsah podmienok určených pre výkon funkcie generálneho riaditeľa, poskytovanie mesačného platu a výšku jeho hmotnej stimulácie upravili účastníci konania v zmluve o pracovných a mzdových podmienkach účinnnej od 1. januára 2005. Podľa nej bol žalobca odmeňovaný zmluvnou mzdou pozostávajúcou z mesačného platu, hmotnej stimulácie a odmien. V článku 3 ods. 1 tejto zmluvy účastníci dohodli výšku a podmienky hmotnej stimulácie generálneho riaditeľa percentom zo skutočne vyplateného mesačného platu žalobcu za obdobie výkonu funkcie v roku 2005. Zmluvne dohodnutá výška hmotnej stimulácie predstavovala: a/ za dosiahnutie kladného výsledku hospodárenia spoločnosti 30 %, b/ za zabezpečenie dodržania splátkového kalendára úverov, dlhodobých záväzkov a ostatných záväzkov spoločnosti 20 %, c/ za zabezpečenie zavedenia informačného systému P. 30 %, d/ za zabezpečenie dopravnej obslužnosti územia 20 %. Podľa článku 3 ods. 3 tejto zmluvy rozhoduje o vyplatení celkovej výšky hmotnej stimulácie generálneho riaditeľa predstavenstvo spoločnosti na základe schválenia splnenia podmienok pre priznanie hmotnej stimulácie generálneho riaditeľa dozornou radou a na základe jej odporúčenia odmenu vyplatiť.

Obsah vyššie citovaných ustanovení zmluvy o pracovných a mzdových podmienkach neopodstatňuje záver, ku ktorému dospel odvolací súd, že žalobcom požadovaná zložka jeho mzdy mala len fakultatívny charakter. V uvedenej zmluve žalobca a žalovaná vzájomne dohodli konkrétne ukazovatele (pracovné úlohy), za splnenia ktorých žalobcovi patrí hmotná stimulácia v percentuálne stanovenej výške. Z ničoho nemožno vyvodit', že by predstavenstvo žalovanej spoločnosti malo rozhodovať o priznaní hmotnej stimulácie generálneho riaditeľa bez ohľadu na splnenie predpokladov a podmienok stanovených pre jej poskytovanie alebo pre jej výšku. Z povahy a obsahu zmluvného dojednania účastníkov vyjadreného v článku 3 ods. 1 a 3 tejto zmluvy vyplýva, že účastníkmi v nich bola dohodnutá zložka mzdy generálneho riaditeľa spoločnosti predstavujúca jeho mzdový nárok, ktorý je zamestnávateľ

povinný v určenej výške uspokojiť, pokiaľ generálny riaditeľ splní stanovené predpoklady a podmienky.

Odvolaací súd, riadiac sa právnym názorom, ktorý dovolací súd nepovažuje za správny, rozhodol predčasne – bez toho, aby posúdil, či žalobca splnil zmluvne dohodnuté predpoklady a podmienky pre priznanie hmotnej stimulácie. So zreteľom na to dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní je opodstatnene uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 242 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b O.s.p.) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

V dovolacom konaní nebolo možné posúdiť opodstatnenosť námietky dovolateľa, že nevyplatenie žalobou požadovanej hmotnej stimulácie bolo voči nemu diskriminačné, lebo dovolací súd nemal dostatočný skutkový podklad pre posúdenie, či zamestnávateľ mal vecný dôvod na odlišné zaobchádzanie so žalobcom (viď aj § 13 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková